

SHOISLOM SHOMUHAMEDOV IJODINING ZAMONAVIY O‘ZBEKISTON
UCHUN AHAMIYATI

Aliqulova Madina

Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Turizm va mehmondo‘stlik yo‘nalishi 2-
bosqich talabasi

aliqulovam084@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0007-4467-9018>

Annotatsiya

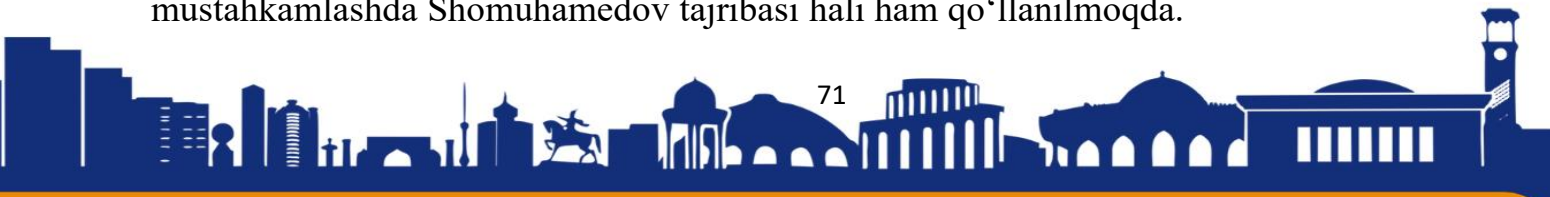
Ushbu maqolada XX asr o‘zbek sharqshunosligining yetakchi namoyandasi professor Shoislom Mahmudovich Shomuhamedovning ilmiy, tarjimonlik va pedagogik merosining zamonaviy O‘zbekiston uchun ilmiy, madaniy va ta’limiy ahamiyati chuqur tahlil qilinadi. Olimning fors-tojik mumtoz adabiyotini o‘rganish va tarjimasini, yosh olimlar maktabini shakllantirishi, madaniyatlararo dialogni rivojlantirishdagi roli va Toshkent Davlat Sharqshunoslik universitetidagi ilmiy an‘analarning davomiyligi yoritiladi.

Kalit so‘zlar: Shoislom Shomuhamedov, zamonaviy sharqshunoslik, ilmiy maktab, madaniyatlararo dialog.

Olimning 90 ga yaqin kitob va 500 dan ortiq ilmiy ishlari, mohir tarjimalari va pedagogik faoliyati bugungi kunda ham dolzarb. Globalizatsiya, raqamli texnologiyalar va madaniyatlararo muloqot kuchaygan bir paytda Shomuhamedovning tajribasi O‘zbekiston uchun strategik qimmatga ega. Ushbu maqolada uning merosining zamonaviy ahamiyati har tomonlama ko‘rib chiqiladi.

Shomuhamedovning asosiy ilmiy yo‘nalishi fors-tojik mumtoz adabiyotini chuqur o‘rganish bo‘ldi. Uning “Fors-tojik adabiyoti klassiklari ijodida gumanizm” (1968) va “Umar Xayyom: hayoti va ijodi” (1962) kabi asarlari mumtoz merosni zamonaviy talqin etishning yorqin namunalaridir. Bugungi kunda O‘zbekiston “Uchinchi Renessans” g‘oyasini ilgari surayotgan bir davrda bu tadqiqotlar insonparvarlik, ma’rifat va axloqiy qadriyatlar masalalarini yangicha o‘rganish uchun asos bo‘lib xizmat qiladi.

“Shohnoma” dostonining uch jildlik tarjimasini (1975–1979) nafaqat adabiy yutuq, balki madaniy diplomatiya namunasi hamdir. Bu tarjima orqali o‘zbek xalqi qadimiy fors eposi bilan yaqindan tanishdi. Zamonaviy sharoitda bunday tarjimalar O‘zbekistonning “Madaniy meros” dasturlari va xalqaro hamkorlik loyihalarida muhim o‘rin tutadi. Eron, Tojikiston va boshqa fors tilida so‘zlashuvchi mamlakatlar bilan madaniy aloqalarni mustahkamlashda Shomuhamedov tajribasi hali ham qo‘llanilmoqda.

Shomuhamedovning pedagogik faoliyati Toshkent Davlat Sharqshunoslik universiteti (avvalgi Sharq fakulteti) bilan chambarchas bogʻliq. U dekani, prorektori va professor sifatida yuzlab yosh mutaxassislar tayyorladi. Bugungi kunda universitetda uning nomi bilan atalgan Yosh sharqshunoslar forumi har yili oʻtkazilmoqda. 2025 va 2026-yillarda forumning IX va X sessiyalari muvaffaqiyatli oʻtganini kuzatish mumkin. Bu forum yosh tadqiqotchilarga oʻz ishlarini taqdim etish, tajriba almashish va xalqaro hamkorlikni yoʻlga qoʻyish imkonini beradi.

Oʻzbekistonning xalqaro maydonda faol ishtirok etayotgan davrida (Turkic Council, ShHT, Islom hamkorlik tashkiloti va boshqalar) Shomuhamedov merosi madaniy diplomatiya vositasi sifatida qimmatlidir. Uning tarjima maktabi yosh tarjimonlarni tayyorlashda asosiy manba boʻlib qolmoqda.

Shoislom Mahmudovich Shomuhamedov ijodi zamonaviy Oʻzbekiston uchun bebaho boylikdir. Uning hayoti va merosi ilm, maʼrifat, vatanparvarlik va madaniy ochiqlikning yorqin namunasi boʻlib qoladi. Bugungi yosh sharqshunoslar uning tajribasidan foydalanib, milliy ilmiy maktabni yanada rivojlantirishlari va Oʻzbekistonning jahon madaniy jarayonidagi oʻrnini mustahkamlashlari lozim. Shomuhamedov merosi nafaqat oʻtmishni hurmat qilish, balki kelajakni ilmiy asosda qurish uchun muhim manbadir.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti rasmiy sayti. <https://tsuos.uz/>
2. "Yosh sharqshunoslar forumi" materiallari (2025–2026). Toshkent Davlat Sharqshunoslik universiteti nashrlari.

